

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. június hó 27. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberrablás büntette miatt **vádltott neve** ellen indított büntetőügyben a **Szolnoki Törvényszék** 2017. február hó 28. napján kihirdetett **7.B.904/2013/172. számú ítéletét megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani.

A házi őrizetben töltött időt a szabadságvesztésbe akként számítja be, hogy 1 (egy) napi szabadságvesztésnek 4 (négy) nap házi őrizetben töltött idő felel meg.

A vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült 692.985,- (hatszázkilencvenkettőezer-kilencszáznolcvanöt) forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, míg 16.100,- (tizenhatezer-száz) forint bűnügyi költséget az állam visel.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a vádlott személyi igazolványának száma: [igazolvány száma].

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Törvényszék vádlott neve vádlott bűnösségét a Btk. 190. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő tártstettesként elkövetett emberrablás büntetében állapította meg. Ezért 6 év 6 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámításáról akként, hogy egy nap előzetes fogvatartás, illetve öt nap házi őrizet egy nap szabadságvesztésnek felel meg. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés legalább kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről akként, hogy a vádlottat 655.478,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

Az első fokú ítélettel szemben ellenérdekű fellebbezéseket jelentettek be:

- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 6.B.10/2012/77. sorszám alatt a vádlott terhére, a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása,
- vádlott neve vádlott felmentés,
- a vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a bűncselekmény eltérő minősítése érdekében. (Az elsőfokú tárgyaláson elhangzott védői perbeszéd szerint a vádlott cselekménye önbíráskodás, esetlegesen zsarolás büntettének minősül.)

A vádlott és védője fellebbezésüket írásban részletesen indokolták és bizonyítási indítványt is előterjesztettek.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.79/2014/11-II. számú átiratában és a fellebbezési nyilvános ülésen jelen lévő ügyész perbeszédében az ügyész által bejelentett fellebbezést - annak indokolásával egyezően - azzal a módosítással tartotta fenn, hogy indítványozta a közügyektől eltiltás tartamának súlyosítását is. Az ügyészség álláspontja szerint a védelmi fellebbezések minden irányban alaptalanok, csak úgy, mint a másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványok. Ezért azok elutasítására tett indítványt. Az ügyészség szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte, ezért indokolatlanul tért el a büntetés kiszabásánál irányadó tíz év tartamú büntetéstől a vádlott javára. Ezért mind a szabadságvesztés tartamának súlyosítását, mind - az arányosságra tekintettel - a mellékbüntetés súlyosítását indítványozta.

A vádlott védője a fellebbezés indokolásában - amit a másodfokú nyilvános ülésen is fenntartott - elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatását és bizonyítottság hiányában a vádlott felmentését kérte. Másodlagosan megalapozatlanság okából az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéleti tényállása felderítetlen, iratellenes és az elsőfokú bíróság a megállapított tényből további tényre helytelenül következtetett. Emellett a védő szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

A védő harmadsorban a bűncselekmény eltérő minősítését indítványozta, mert álláspontja szerint a vádlott cselekménye önbíráskodás, esetlegesen zsarolás büntettének minősül.

Vagylagosan a kiszabott büntetés enyhítését és egyfel enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását kérte a vádlott büntetlen előéletére és megromlott egészségi állapotára figyelemmel.

A vádlott írásban részletesen indokolt fellebbezésében felmentését kérte, egyúttal bizonyítási indítványt is előterjesztett. A fellebbezési nyilvános ülésen fellebbezését fenntartotta, ugyanakkor egyetértett a védője által előterjesztettekkel is.

A védő fellebbezésének indokolásában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a nyilvános ülésen játssza le az elsőfokú eljárásban a tárgyalásokról készített videofelvételeket (53 darab dvd lemez). Ezt a fellebbezési nyilvános ülésen akként módosította, hogy csak [tanú 1], [tanú 2], [tanú 3] és [tanú 4] tanúkenti kihallgatásáról készült felvételek megtekintését indítványozta annak alátámasztására, hogy a kihallgatás, konkrétan a kérdés feltevés módja a bíróság részéről alkalmas volt arra, hogy a tanúkat negatívan befolyásolja. A tanúk a vallomásukat nem összefüggően tették meg, hanem csak a bíróság által megfogalmazott eldöntendő kérdésre kellett igennel vagy nemmel válaszolniuk.

A vádlott is fenntartotta a fellebbezési nyilvános ülésen [tanú 5], [tanú 6], [tanú 4], [tanú 7], [tanú 8], [tanú 1], [tanú 9], [tanú 10] és [tanú 11] tanúkenti kihallgatására irányuló indítványát. Ezt azért tartotta szükségesnek, mert állítása szerint az elsőfokú bíróság nem engedélyezte számára, hogy valamennyi kérdését feltegye ezen tanúknak.

Az ítélet tábla a fellebbezések közül kizárólag a védőnek az enyhébb végrehajtási fokozat megállapítására irányuló fellebbezését ítélte alaposnak.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, olyan eljárási szabályt nem sértett, ami az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

Az ítélet tábla a bizonyítási indítványokat a következő okok miatt elutasította:

A Be. 250. § (3) bekezdése szerint a jegyzőkönyvnek áttekinthetően kell tartalmaznia a bírósági eljárás menetének és minden lényeges alakításának leírását akként, hogy nyomon lehessen követni az eljárási szabályok megtartását is.

A Be. 251. § (1) bekezdése szerint a vallomást, a szakvéleményt, a szemle eredményét, továbbá az ügyész, a vádlott, a védő, a magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél indítványát kimerítően kell a jegyzőkönyvbe felvenni.

A Be. 251. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy milyen esetekben kell az elhangzottakat szó szerint jegyzőkönyvezni.

Az iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság több esetben eleget tett azon védelmi indítványnak, hogy mind az elhangzott kérdést, mind az arra adott választ szó szerint jegyzőkönyvezzék. A tárgyalásnak kép- és hangfelvételen való rögzítése is védelmi indítvány alapján történt.

A Be. 252. § (3) bekezdése alapján a tárgyalás ez utóbbi módon történő rögzítése azonban a jegyzőkönyvet nem pótolja.

Ennek alapján a tárgyalás rögzítésének elsődleges hivatalos módja a papír alapú jegyzőkönyv. A rendelkezésre álló iratok alapján az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú eljárásról készített jegyzőkönyvek a már hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelelnek. Ott, ahol a védelem elírást észlelt a kézhez kapott jegyzőkönyvben, a bíróság az elírást a következő tárgyaláson helyesbítette.

A védő által megjelölt tanúk esetében az elsőfokú bíróság - [tanú 4] kivételével - a nyomozás során tett vallomásukat fogadta el és értékelte bizonyítékként. [tanú 4] nyomozati vallomását az elsőfokú bíróság azért nem fogadta el, mert azt egyéb bizonyíték nem támasztotta alá.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla szükségtelennek tartotta a védő által indítványozott felvételek megtekintését.

A vádlott által kihallgatni indítványozott tanúkat - [tanú 6] kivételével - az elsőfokú bíróság részletesen kihallgatta, vallomásukat a tényállás megállapításánál figyelembe vette, illetve a

mérlegelő tevékenysége során részletesen kifejtette, hogy mely vallomást miért fogadott, illetve vetett el.

A másodfokú eljárásnak nem az a célja, hogy az elsőfokú eljárást megismételje. A másodfokú eljárásban további bizonyítás felvételére akkor kerül sor, ha annak célja az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésének kiküszöbölése (ide nem értve nyilvánvalóan az abszolút hatályon kívül helyezési okot jelentő eljárási szabálysértéseket), illetve akkor, ha az első fokú ítélet tényállásának részleges megalapozatlansága további bizonyítással kiküszöbölhető. Ez azonban jelen esetben nem áll fenn, ezért szükségtelen a már kihallgatott tanúk újbóli meghallgatása.

[tanú 6] tanúkenti kihallgatásától sem várható olyan új lényeges bizonyíték, ami az ügy érdemi elbírálását befolyásolná, hiszen a vádlott a tanút olyan ügyleti magatartásra (az ő engedélye nélküli szerződéskötésre) akarta tanúként kihallgatni, ami a jelen ügygel nincs összefüggésben.

A védő fellebbezésében és az elsőfokú eljárás során is sérelmezte, hogy a bíróság a vádlott legelső gyanúsítottkénti kihallgatását is bizonyítékként értékelte annak ellenére, hogy a védő a kihallgatáson csak annak vége felé jelent meg. Ezért álláspontja szerint a 8/2013.(III. 1.) AB határozatra figyelemmel ez a vallomás bizonyítékként nem értékelhető.

Ezzel az okfejtéssel az ítélet tábla a következők miatt nem értett egyet: a vádlottat első ízben 2012. január 3. napján 7 óra 30 perc és 10 óra 36 perc között hallgatta ki gyanúsítottként a nyomozó hatóság (nyomozati iratok III. kötet 1805. oldal). A nyomozó hatóság a vádlott számára 2012. január 3. napján rendelt ki védőt, akit ugyanazon a napon faxon 6 óra 15 perckor értesítettek arról, hogy a gyanúsított ki hallgatására aznap 7 órakor kerül sor (III/1649. oldal).

A gyanúsított ki hallgatási jegyzőkönyv szerint a védő a ki hallgatás közben, 10 óra 05 perckor jelent meg, és nyomban megkérdezte a gyanúsítottól, hogy az eddig elmondottakat magától mondta-e el. A gyanúsított akként válaszolt, hogy igen, illetve kérdésekre válaszolt és az eddig tett vallomását fenntartja (III/1819.).

A későbbi gyanúsított ki hallgatásokon már a vádlott meghatalmazott védője volt jelen és a vádlott minden esetben fenntartotta az általa korábban elmondottakat.

A fentiek alapján tehát nem sérült a vádlott védelemhez való joga, így a legelső gyanúsított ki hallgatása is bizonyítékként értékelhető volt.

A védő az elsőfokú eljárásban aggályát fejezte ki az igazságügyi írás- és grafológus szakértői vélemény bizonyítékkénti felhasználhatóságát illetően is, mert a jogszabályi módosítás folytán a grafológus szakértői vélemény a jelenben bizonyítékként nem értékelhető. Ezzel kapcsolatosan az ítélet tábla a következőket jegyzi meg: a 9/2006. (II.27.) IM rendelet módosítása szerint a 2005. december 31. napjáig névjegyzékbe vett igazságügyi és grafológus szakértő továbbra is előterjeszthet igazságügyi írás- és grafológus szakértői véleményt. A hivatkozott szakértői véleményt készítő [szakértő 1 neve] 2001-2016. márciusáig igazságügyi grafológus szakértőként, azóta eseti grafológus szakértőként, 2009. óta igazságügyi írásszakértőként is működik. Az az eljárásban nem volt vitatott, hogy a tartozás elismerő nyilatkozatot [tanú 11] írta. A grafológus szakértő azon megállapítása, mely szerint a sértett kényszer hatása alatt cselekedett, az előbb kifejtettek figyelemmel bizonyítékként értékelhető volt.

Eljárási szabályt sértett azonban az elsőfokú bíróság, amikor [tanú 9] és [tanú 10] által készített rendőri jelentés azon tartalmát, amelyik a helyszínen dolgozók nyilatkozatát tartalmazta, bizonyítékként értékelte, és ugyanezen nyilatkozatokra vonatkozóan [tanú 9]t és [tanú 10]t tanúként kihallgatta.

A Be. 168. § (1) bekezdés utolsó mondata szerint a gyanúsított és a tanú kihallgatásáról, illetőleg a szembesítésről jelentés nem készíthető. Ezért a másodfokú bíróság a jelentés előbb hivatkozott részét, valamint [tanú 9] és [tanú 10] tanúk vallomásának azon részét, amelyik a helyszínen meghallgatott személyek által elmondottakra vonatkozik, a Be. 78. § (4) bekezdése alapján a bizonyítékok közül kirekesztette.

E bizonyítékok kirekesztésével sem vált azonban megalapozatlanná az első fokú ítélet tényállása.

A védő - a bizonyítási indítványok kapcsán kifejtettekén túl - eljárási szabálysértésként észrevételezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a tanúk részletes kihallgatása előtt felolvasta a tanúk nyomozás során tett vallomását, és ezt főként azoknál a tanúknál tette, akiktől a vádlott terhére szóló vallomás volt várható. Nem vitás, hogy a Be. 296. §-a részletesen rendelkezik arról, mikor olvasható fel a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomása. Az iratok szerint az elsőfokú bíróság azon tanúk vallomását ismertette, akik kihallgatásuk kezdetekor akként nyilatkoztak, hogy már nem emlékeznek részletesen a korábbi vallomásukra. Az iratokból azonban az is megállapítható, hogy ezt követően minden esetben megtörtént a tanú részletes kihallgatása is.

A fentiekből következik, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett olyan eljárási szabályt, ami az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

A törvényszék a bizonyítási eljárást rendkívül széles körben lefolytatta, lényegében törekedett a vádlott és a sértett közötti üzleti kapcsolat teljes feltárására is, annak ellenére, hogy az nem képezte a vád tárgyát. Ezzel azonban nem terjeszkedett túl a vádon, mert az üzleti kapcsolat lényegi elemeit csak a vád szerinti bűncselekmény előzményeként, a szükséges mértékben részletezte.

A bizonyítékok mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, amit a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva a rendelkezésre álló iratok alapján kizárólag azzal egészített ki, hogy az első fokú ítélet 3. oldal hetedik bekezdésében részletezett ügyben a Szolnoki Járási Ügyészség 2016. január 15. napján kelt és 2016. január 26. napján jogerős 2.B.6123/2013/23. számú határozatával a nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés b) pontja alapján - mert bűncselekmény elkövetése nem állapítható meg - megszüntette.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, és az irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

Az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezés szerint az első fokú ítélet felderítetlen, mert az elsőfokú bíróság a vádlott és a sértett közötti elszámolási vita pontos mibenlétét nem tisztázta és nem állapította meg a vádlotti követelés pontos összegét sem. Az ítéleti tényállás - a védői fellebbezés szerint - nem tartalmazza a sértett 2003-ban tett azon nyilatkozatát sem, amiben elismerte, hogy 80.000.000,- forinttal tartozik a vádlottnak. Ennek a védelem azért tulajdonított jelentőséget, mert az elkövetés napján írt nyilatkozatról a szakértő azt állapította meg, hogy azt kényszer hatása alatt írta alá a sértett, és az erre vonatkozóan meghallgatott tanúk is úgy nyilatkoztak, hogy a sértett 80.000.000,- forintos tartozást önszántából, kényszer nélkül biztosan nem írt volna alá. Ennek mond ellent - a védő szerint - a 2003-as nyilatkozat, amit a sértett szabad

akaratából írt alá, ez a tény pedig kétségesse teszi az elsőfokú ítélet azon megállapítását, hogy a sértett 2012. január 2-án kényszer, fenyegetés alatt állt.

A védő a tartozás pontos összegének hiányát illetően arra hivatkozott, hogy a hangfelvételen különböző összegek hangzanak el, amelynek egy részét a sértettnek bankszámlára kellett volna befizetni.

A védő a tényállás hiányosságát abban is látta, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel, milyen iratokat kellett volna a sértettnek [település 1 neve]ra vinnie, és mit kellett volna tennie [település 2 neve] ra visszaérkezésük után.

Hiányolta a védő azt is, hogy a vádlott más ügyben tanúként tett vallomását az elsőfokú bíróság nem értékelte bizonyítékként.

A tényállás iratellenességét, illetőleg a helytelen ténybeli következtetést a védő arra alapította, hogy [tanú 5] sem támasztotta alá a sértett azon állítását, hogy a korábbi 80.000.000,- forintos tartozás elismerő nyilatkozatot azért írta alá a sértett, hogy vele kedvezőbb összegű szerződést tudjanak kötni.

Sérelmezte a védő [tanú 4] és [tanú 3] „inkvizitórius” kihallgatását, valamint azt, hogy [szakértő 2 neve] igazságügyi orvosszakértő meghallgatásakor a sértett nem volt jelen, majd a következő tárgyaláson a sértett a jegyzőkönyv birtokában módosította a sérülés keletkezésére vonatkozó vallomását.

Emellett a védő szerint értékelés nélkül maradt azon tény, hogy ujjlenyomatot nem találtak a sértett telefonján, [tanú 4] kihallgatását követően nem szerezték be a sértett által használt [személygépkocsi típusa] gépkocsi GPS adatait. Az elsőfokú bíróság - a védő szerint - annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy [település 3]ban a vádlotti állítás ellenére a rendőrség semmi gyanús körülményt nem talált a sértett szüleinél, illetve [tanú 8] és [tanú 7] nem hallott semmi zajt leszállni az emeletről, miközben a sértett állítása szerint ott őt bántalmazták, és azt is figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott élettársa közel fél évvel a bűncselekmény elkövetése után a nyomozó hatóság rendelkezésére bocsátotta a vádlott azon laptopját, amelyen az ítélet szerint állítólag beléptek a sértett bankszámlájára.

A vádlott - bár kifejezetten nem indítványozta az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését - írásban benyújtott fellebbezésében lényegében ugyanezen körülményeket jelölte meg az első fokú ítélet hiányosságaként.

A másodfokú bíróság nem osztotta a védő és a vádlott által kifejtetteket.

Az előzőekben már utalt rá az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság a szükségesnél nagyobb részletességgel tárta fel a vádlott és a sértett közötti üzleti kapcsolatot, ideértve annak megromlását, és a felek közötti nézeteltérések elmélyülését. Ennek során egyértelművé vált, hogy vádlott neve vádlott megbízott [tanú 11] sértettben és míg a vádlott élete fő művének tekintette a [mű megnevezése], addig [tanú 11]nak ezek csak egy jó befektetési lehetőséget jelentettek mindaddig, amíg az otthonok gazdálkodása veszteségesse nem vált.

Annak nincs jelentősége, hogy az ítéleti tényállás a 2003-as sértetti írásban tett nyilatkozatot nem tartalmazza, hiszen a vád tárgyát a 2012. január 2. napján aláírt nyilatkozat képezte, amit a már

hivatkozott igazságügyi grafológus szakértői vélemény és az e körben kihallgatott tanúk vallomása alapján a sértett kényszerből írt alá. Ily módon a sértett vallomását e körben egyéb bizonyíték is alátámasztotta.

Azt, hogy ténylegesen mekkora összeget utaltatott át a sértett, az ügyben szintén nem releváns, az a bűncselekmény minősítésére nem hat ki. A sértett azonban a vallomásában elmondta, hogy 80.000.000,- forintot aznap nem tud a vádlott rendelkezésére bocsátani, a barátja révén 10.000.000,- forintot tud átutalni, az otthonában legfeljebb még 2.000.000-3.000.000,- forintot tud összeszedni. Tény, hogy 6.200.000,- forintról úgy beszéltek, mint amit a bankba kell befizetni, de ennek az ügy elbírálása szempontjából szintén nincs jelentősége.

Mint ahogy annak sem, hogy milyen iratokat kellett másnap a sértettnek a [település 1] NAV-hoz vinnie, azok dobozban vagy dossziében voltak, és az sem releváns, hogy a sértettnek mit kellett volna tennie [település 2]ra visszaérkezése után. Ez ugyanis már a bűncselekmény befejezettsége utáni időpontot jelent.

A vádlottnak a más ügyben tett tanúvallomását az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává tette, az megegyezik a jelen ügyben tett vallomásával, ezért a tényállás ez okból sem felderítetlen.

Az, hogy [tanú 5] nem tudott a 2003. évi, a vádlott és a sértett közötti 80.000.000,- forintról szóló megállapodásról nem meglepő, hiszen ezzel épp a vele kötendő ügyletben, őt megtévesztve akartak alacsonyabb vételárat elérni. A megtévesztéshez nem volt feltétlenül szükség a tartozás elismerő nyilatkozat bemutatására.

[tanú 4] tanúkenti kihallgatásával kapcsolatos álláspontját az ítélet tábla a bizonyítási indítványok elutasítása körében már kifejtette, ugyanez vonatkozik [tanú 3] vallomására is.

Tény, hogy [tanú 11] sértett [szakértő 2 neve] igazságügyi orvosszakértő meghallgatásánál nem volt jelen. A szakértő a nyomozás során iratok alapján, a sértett megvizsgálása nélkül adott szakvéleményt, amit a tárgyaláson is fenntartott. A 2012. január 2-i és a 2012. január 5-i kezelési, illetőleg ambuláns lap alapján mondta ki a szakértő, hogy a hátsó hónalj vonalban elhelyezkedő 5-6 cm átmérőjű zúzódás és vérömleny keletkezhetett három nappal korábban, azaz a sértetti vallomásnak megfelelően. A vádlott és a védő kifogásolta, hogy a sértett csuklóján sérülési nyomot nem észleltek annak ellenére, hogy a sértettet állítása szerint szorosan összekötözték. Ez a védelem szerint a sértett vallomásának hitelét kérdőjelezi meg, csakúgy mint az az állítása, hogy a hátra kötözött kezénél fogva emelték fel, mert a szakértő nyilatkozata szerint ebben az esetben súlyos sérüléseinek kellett volna keletkeznie (pl. a váll kificamodása). E körben rámutat a másodfokú bíróság, hogy a sértett szavahihetőségét nem teszi aggályossá az, hogy kar helyett a korábbi vallomásában kezét mondott, hiszen a mindennapos szóhasználatban ezeket a testrészeket - hacsak a szövegkörnyezet nem kívánja meg kifejezetten - az átlag ember nem különbözteti meg élesen. A kötözés nyomának hiánya sem jelenti a sértett vallomásának cáfolatát, hiszen az nem tisztázott, hogy ruhán keresztül történt-e a kötözés, az viszont tény, hogy a megkötözés és a vizsgálat között több mint öt óra eltelt.

Az, hogy a sértett telefonján ujjlenyomatot nem találtak, nem releváns, hiszen az elkövetők után a sértett a telefonját megfogta, a [típus] készüléket hangfelvételre is használta, illetve a SIM kártyát próbálta egyik telefonból a másikba áthelyezni, azaz a lehetséges ujjnyomokat a sértett ujjnyomai elfedhették.

Nincs jelentősége, hogy [település 3]n a sértett szüleinél gyanús körülményeket a nyomozó hatóság nem észlelt, ez az elkövetők részéről egyszerű blöff is lehetett, a sértettel szemben alkalmazott erőszakkal a bűncselekmény megvalósult.

Az a tény, hogy a vádlott laptopja a bűncselekmény elkövetése után hat hónappal lefoglalható volt, önmagában nem zárja ki azt, hogy a vádlott a bűncselekményt elkövette.

A sértett által használt [gépjármű típusa] GPS-ének adatait a nyomozó hatóság nem vizsgálta meg, figyelemmel arra, hogy [tanú 12] tanúvallomásának azon részét, hogy a sértettet látta a [épület megnevezése] előtti autópályán, miközben a sértett egy másik kocsiban lévő személlyel beszélt, egyéb bizonyíték nem erősítette meg.

Alaptalan a védelem azon kifogása is, hogy ha [tanú 11] hallotta [tanú 8] és [tanú 7] beszélgetését a földszintről, úgy ezek a személyek miért nem hallották az emeleten történeteket. [tanú 8] és [tanú 7] vallomásából kétségtől megállapítható volt az, hogy a vádlott a vádbeli napon igyekezett őket távol tartani az intézménytől, ezért különféle feladatokkal bízta meg őket. Így a könyvelőtől való visszaérkezésük után nyomban elküldte ezeket a tanúkat ebédelni. Az, hogy a tanúk az emeletről nem hallottak hangokat lesűrődni, abból következik, hogy a sértett ekkor megkötözve, viperával és fegyvernek látszó tárggyal felfegyverkezett négy ember őrizetében, fenyegetettségi helyzetben volt.

A fentiekből következik, hogy az ítélet tábla nem osztotta a vádlottnak és a védőnek az első fokú ítélet már hivatkozott okok szerinti megalapozatlanságára hivatkozó fellebbezését, ezért ez okból sem tartotta indokoltnak az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését.

A vádlott felmentésére irányuló fellebbezések pedig a bizonyítékok mérlegelését támadják. A bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén nincs törvényi lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Alaptalan az a védői és vádlotti érvelés is, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a vádlottat terhelő bizonyítékokat fogadott el, míg a vádlottat mentő, a javára szóló bizonyítékokat elvetette.

Töretlen a bírói gyakorlat, hogy a bizonyítékok bíróság által történt értékelésének megszokott módja az, hogy a bíróság a vallomás egyes - általában más bizonyítékokkal is megerősített - részét fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapítása során, míg a vallomásnak olyan részeit amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja: mindez nem érinti a mérlegelési tevékenység perrendszerű voltát (BH 1998.418.III.).

Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott vallomásának csak azon részeit fogadta el és értékelte bizonyítékként, amelyeket az egyéb bizonyítékok is alátámasztottak.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és bűncselekményét a törvénynek megfelelően minősítette. Helyesen járt el, amikor a Btk. 2. § (2) bekezdésére figyelemmel a bűncselekmény minősítésénél a vádlottra kedvezőbb, elbíráláskori Btk.-t alkalmazta. Akkor is helyesen járt el, amikor a löfegyver utánzatára figyelemmel az emberrablás minősített esetét róta a vádlott terhére, e körben azonban nem hivatkozott a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjára, ezért azt az ítélet tábla pótolta.

Az ítélet tábla nem osztotta a védő azon álláspontját sem, hogy a vádlott a tényállásban részletezett magatartásával az önbíráskodás vagy a zsarolás büntettét követte el.

Az elsőfokú bíróság a bűncselekmény minősítését az ítélet 50-52. oldalán részletesen indokolta, az ott kifejtettekkel az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett.

A Btk. 367. § (1) bekezdése szerinti zsarolás büntette esetében az elkövető célja a jogtalan haszonszerzés, a Btk. 368. § (1) bekezdése szerinti önbíráskodás büntette esetében az elkövető célja a jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igény érvényesítése. A jelen ügyben irreleváns, hogy a vádlott 80.000.000,- forintos követelése jogos, jogosnak vélt vagy jogtalan volt. Az előbb hivatkozott két bűncselekményhez képest az emberrablás büntette speciális abból a szempontból, hogy az elkövető a sértett szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott és társai azt közölték a sértettel, hogy mindaddig, amíg meg nem fizeti az összes tartozását, nem engedik haza (első fokú ítélet 8. oldal harmadik bekezdés). A sértettel szemben az elkövetők erőszakot alkalmaztak, hiszen a sértettet megkötözték és az ismeretlen símaszkot viselő férfi ököllel közepes erővel négy esetben a fejét megütötte, majd az az elkövető, akinél a pisztoly volt, ököllel közepes erővel oldalán megütötte a sértettet. Ezután a vádlott szoros felügyelete alatt a sértett [település 2]ről [település 4]ra ment, hogy a vádlott által követelt összeg egy részét nyomban megszerezze. A szoros felügyelet nem csak abban nyilvánult meg, hogy a vádlott a sértettel tartott, hanem ezalatt a sértett mindvégig abban a hiszemben volt, hogy az elkövetők a családját is megfigyelik, és velük szemben alkalmaznak erőszakot vagy fenyegetést abban az esetben, ha nem teljesíti a vádlott követelését. Ezáltal a sértettet a személyi szabadságától is megfosztották mindaddig, amíg a követelésnek nem tesz eleget.

Ezek olyan többlet magatartások, amelyek nem a védő által hivatkozott bűncselekmények megállapítására adnak alapot.

Egységes a bírói gyakorlat abban is, hogy a fegyveresen elkövetett emberrablás büntettének végrehajtásában több társával együttműködő vádlott cselekményét abban az esetben is társtettesként elkövetettnek kell értékelni, ha a vádlott társai a lefolytatott büntetőeljárás során ismeretlenek maradnak (BH 2003.177.).

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket vizsgálva az ítélet tábla nem a társas, hanem a társtetteskénti elkövetést értékelte a vádlott terhére. Súlyosító körülményként pedig nem azt értékelte, hogy a vádlott a bűncselekményt üzlettársa sérelmére követte el, hanem ehelyett azt, hogy a vele bizalmi viszonyban álló személy sérelmére, ezt a helyzetet kihasználva valósította meg a bűncselekményt.

Mellőzte azonban súlyosító körülményként értékelni azt, hogy a sértett szabadon bocsátását, elengedését jelentős összegű pénz kifizetésétől tette függővé, hiszen ezen körülmény folytán minősült a vádlott bűncselekménye emberrablás büntettének, mely bűncselekmény minősítése nem elkövetési értékhez kötött.

Az ítélet tábla további enyhítő körülményként értékelte a jelentős időmúlást, azt hogy a vádlott hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt, valamint, hogy az első fokú ítélet kihirdetése óta is több, mint egy év eltelt. Mellőzte azonban enyhítő körülményként értékelni a vádlott személyiségszerkezetét, mert az igazságügyi orvosszakértői vélemény nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy a vádlott személyiségszerkezete megkönnyítette a bűncselekmény elkövetését.

A Btk. 190. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő emberrablás büntettét a törvény öttől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, amelynek középértéke 10 év szabadságvesztés.

A vádlott a bűncselekmény elkövetésekor csaknem 57 éves volt, mindeddig büntetlen előéletű. Ezért az ítélet táblája álláspontja az, hogy nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szabadságvesztés tartamát a törvényi minimumhoz közeli tartamban állapította meg. Az elsőfokú bíróság által kiszabott 6 év 6 hónap szabadságvesztés nem olyan enyhe, amelynek lényeges súlyosítását az ítélet táblája indokoltnak tartotta, ezért az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését alaptalannak találta.

A bűncselekmény tárgyi súlya azonban igen jelentős, ezért a védő enyhítésre irányuló fellebbezését is alaptalannak tekintette az ítélet táblája.

Az elsőfokú bíróság a bűncselekmény tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányban álló mellékbüntetést szabott ki, ezért annak súlyosítására sem látott indokot a másodfokú bíróság.

Osztotta azonban a védőnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának enyhítésére irányuló fellebbezését. A vádlott igazolt betegségeit az irányadó első fokú ítélet tényállása is tartalmazza. Ezért a másodfokú bíróság a Btk. 35. § (2) bekezdését alkalmazva a végrehajtási fokozatot eggyel enyhébb, börtön fokozatban állapította meg a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

Erre figyelemmel a Btk. 92. § (3) bekezdés a) pont 2. fordulata szerint négy nap házi őrizetben töltött idő felel meg egy nap szabadságvesztésnek.

A büntügyi költségvetésre vonatkozó rendelkezést illetően a másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság három tételt a költségjegyzékbe nem vezetett be. Az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben B.464/2013. szám alatt indult eljárásban a vádlott egészségi állapotára vonatkozóan igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be, majd a vádlott súlyos betegsége miatt az eljárást felfüggesztette. Az orvosszakértői véleménnyel kapcsolatban összesen 27.877,- forint büntügyi költség merült fel, amelyről az elsőfokú bíróság rendelkezett (B.464/2013/38. számú végzés), de azt a költségjegyzékbe nem vezette be.

Az elsőfokú bíróság két tanú megjelenésével kapcsolatosan felmerült büntügyi költséget sem vezetett be a költségjegyzékbe annak ellenére, hogy e díjakat megállapította és a tanúk részére utalványozta. [tanú 13] tanút azonban az idő előre haladtára tekintettel a tárgyaláson nem hallgatta ki, útiköltségét azonban 16.100,- forint összegben megállapította és utalványozta a tanúnak (145. számú tárgyalási jegyzőkönyv 29. oldal). Ugyanezen a tárgyalási napon azonban a másik tanút, [tanú 14]t kihallgatta és részére 9.630,- forint útiköltséget állapított meg és utalványozott (145. számú tárgyalási jegyzőkönyv 28. oldal). Az ítélet táblája a vádlott orvosszakértői vizsgálatával felmerült 27.877,- forint és [tanú 14] tanú megjelenésével kapcsolatosan felmerült 9.630,- forint költségről azt állapította meg, hogy az a Be. 338. § (1) bekezdése alapján a vádlottat terheli, ezért a vádlottat a már hivatkozott jogszabályhely alapján az elsőfokú eljárásban felmerült - az előbbieken alapján összesen - 692.985,- forint büntügyi költség megfizetésére kötelezte.

A tárgyaláson megjelent, de ki nem hallgatott tanú megjelenésével kapcsolatosan felmerült büntügyi költség a vádlottra nem terhelhető, mert az a bíróság érdekkörében merült fel és a tanú meg nem

hallgatására a vádlottnak fel nem róható okból került sor, ezért a másodfokú bíróság a Be. 339. § (1) bekezdése alapján 16.100,- forint bünygyi költségről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéltőábla a fellebbezések közül kizárólag a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának enyhítésére irányuló védelmi fellebbezést ítélte alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott személyazonosító okirata alapján megállapította a vádlott személyi igazolványának számát, amit egyébként a vádlott már az elsőfokú bíróságnak is bemutatott (169. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2018. június 27.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

. Cserháti Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltőábla Bf.I.513/2017/16. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék 7.B.904/2013/172. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. június 27.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő